

LA GLOSSA GRALLERA

Ei, escolteu:

sóc la *gralla* "seca"¹!

M'anomenen així perquè neixo sense clau, encara que sóc germana de la *dolça*², que cada dia li foten més claus, cosina de la *dolçaina*³, que sempre va pujada de to quan pren una mica d'orxata, tieta d'una aragonesa, que acostuma a festejar amb una basca

i hi ha molts historiadors que asseguruen que la meva besàvia era musulmana.

Diuen que si no em llepen, no sono, però a vegades agrairia no trobar-me tants bavosos

que s'amorren a les *canyes*⁴ fins al fons del *tudell*⁵.

Encara que no m'agrada *matinar*⁶, sempre arribo d'hora a fer un *toc*⁷ després d'entrar a *plaça*⁸.

Tot i que vinc ben atapeïda d'esmorzar sóc capaç d'aguantar fins el final si m'asseguren un *vermut*⁹ abans de dinar.

Últimament he fet moltes col·legues, quan la fem petar diuen que se'ns sent massa però que ho fem molt bé,

tot i que sempre n'hi ha alguna que li agrada donar la nota

perquè està farta de que el *tabal*¹⁰ i la *caixa*¹¹ li marquin el pas al redoblar de les *baquetes*¹².

El que més m'excita d'una actuació són les pessigolles que em neixen a l'*inxà*¹³ quan em remenen amb aquell *fil de seda*¹⁴ que em fa sentir com a nova.

Un cop neta i a la funda, dormo plàcidament fins la propera sortida.

(1) *gralla seca*: f 1. ORNIT. Ocell de l'ordre dels passeriformes i de la família dels còrvids, de color negre, amb el clatell i la regió auricular d'un gris pissarrenc, sense plomes i apunt per rostre. 2. MÚS. Instrument musical de vent en to de Sol/Do que acostuma acompanyar actes de caire popular dels països catalans, de caràcter rústic, constituït per un tub de fusta.

(2) *gralla dolça*: f 1. ORNIT+CUIN. Veure definició *gralla seca* amb la modificació de ser cuinada al forn amb crema de xocolata i guarnida amb pomes Golden. 2. MÚS. *gralla*

seca amb l'afegit d'una maquinària anomenada claus (popularment anomenats *piercings*) per aconseguir fer més notes.

(3) *dolçaina*: f 1. MÚS. Instrument musical de vent en to de La/Re, de fusta, de perforació cònica i llengüeta doble que acostuma acompanyar actes de caire popular del país valencià.

(4) *canya*: f 1. BOT. Planta perenne de la família de les gramínies de tija fistulosa. 2. MÚS. Llengüeta o embocadura de certs instruments musicals formada per dos canyes contraposades que, subjectades amb un filferro, vibren tot fent passar l'aire pel seu interior, amb la finalitat d'aconseguir fer sonar l'instrument. 3. DESTIL·L. Aiguardent obtingut per destil·lació de la melassa del sucre de canya. 4. BAR. La més petita mesura de cervesa de barril que se serveix en un bar.

(5) *tudell*: m 1. ant. Canonet, tub petit. 2. MÚS. Canó metàl·lic en forma de con que serveix per subjectar la inxa o canya a la gralla.

(6) *matinar*: v 1. intr. Llevar-se de bon matí. 2. RAM. Pasturar la ramada des de punta de dia fins devers les deu del matí. 3. XICS. Realitzar o dur a terme *matinades*, cercaviles de grallers i timbalers, d'una o més colles castelleres, pels carrers del poble amb la intenció de despertar el veïnat i gaudir d'un bon esmorzar.

(7) *toc*: m 1. Acció de tocar. 2. ART. Cop de pinzell, burí, etc. 3. CONSTR. Cadascuna de les palades de calç amb què els paletes subjecten els regles i les mires. 4. MÚS. Acció de tocar un instrument musical. 5. XICS. Acció de tocar el *Toc de Castells*, toc tradicional que acompanya els castells.

(8) *entrar a plaça*: v 1. Anar, passar, de fora a dins, en aquest cas, de la plaça. 2. XICS. Tocar el *l'Entrada a Plaça*, toc tradicional que acostuma a obrir una actuació castellera tot acompanyant un pilar.

(9) *vermut*: m 1. ALIM. Vi aromatitzat amb substàncies vegetals que li donen tast amarg. 2. ALIM. Conjunt de tapes i begudes que hom pren abans de menjar, aperitiu. 3. XICS. *Toc de Vermut*, peça tradicional amb la que es sol donar per tancada una actuació castellera.